

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2008/8/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Φεβρουαρίου 2008

για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά τον τόπο παροχής υπηρεσιών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 93,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, η παγκοσμιοποίηση, η απορρύθμιση και οι τεχνολογικές μεταβολές προκάλεσαν όλες μαζί τεράστιες αλλαγές στον όγκο και στη διάρθρωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών. Είναι όλο και περισσότερο δυνατή η παροχή ορισμένων υπηρεσιών εξ αποστάσεως. Ως εκ τούτου, με την πάροδο του χρόνου έχουν ληφθεί διάφορα κατά περίπτωση μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης και σήμερα πολλές συγκεκριμένες υπηρεσίες φορολογούνται στην πραγματικότητα με βάση την αρχή του προορισμού.
- (2) Για να λειτουργήσει ορθά η εσωτερική αγορά, θα πρέπει να τροποποιηθεί η οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας ⁽³⁾, όσον αφορά τον τόπο παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με τη στρατηγική της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό και την απλούστευση της λειτουργίας του κοινού συστήματος ΦΠΑ.
- (3) Για όλες τις παροχές υπηρεσιών, τόπος φορολογίας θα έπρεπε, καταρχήν, να είναι ο τόπος στον οποίο πραγματοποιείται η κατανάλωση. Αλλά ακόμα και αν τροποποιηθεί κατ' αυτόν τον τρόπο ο γενικός κανόνας σχετικά με τον τόπο παροχής υπηρεσιών, ορισμένες εξαιρέσεις από το γενικό αυτό κανόνα εξακολουθούν να είναι απαραίτητες τόσο για διοικητικούς λόγους όσο και για πολιτικούς λόγους.

(4) Για τις υπηρεσίες που παρέχονται σε υποκείμενους στο φόρο, ο γενικός κανόνας σχετικά με τον τόπο παροχής των υπηρεσιών θα πρέπει να βασίζεται στον τόπο εγκατάστασης του λήπτη και όχι στον τόπο εγκατάστασης του παρέχοντος τις υπηρεσίες. Για τον καθορισμό των κανόνων σχετικά με τον τόπο παροχής των υπηρεσιών και προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι επιβαρύνσεις των επιχειρήσεων, τα πρόσωπα που είναι υποκείμενα στο φόρο τα οποία ασκούν επίσης μη υποκείμενες σε φόρο δραστηριότητες, θα πρέπει να θεωρούνται ως υποκείμενα στο φόρο για όλες τις υπηρεσίες που τους παρέχονται. Ομοίως, μη υποκείμενα στο φόρο νομικά πρόσωπα που διαδέχονται αριθμό μητρώου ΦΠΑ, θα πρέπει να θεωρούνται ως υποκείμενα στο φόρο. Οι ρυθμίσεις αυτές, σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες, δεν θα πρέπει να επεκτείνονται στην παροχή υπηρεσιών που δέχεται ένα υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο για προσωπική του χρήση ή για προσωπική χρήση των υπαλλήλων του.

(5) Όταν οι υπηρεσίες παρέχονται σε μη υποκείμενους στο φόρο, γενικός κανόνας θα πρέπει να εξακολουθήσει να είναι ότι τόπος παροχής των υπηρεσιών είναι ο τόπος όπου βρίσκεται η έδρα της οικονομικής δραστηριότητας του παρέχοντος τις υπηρεσίες.

(6) Σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες σχετικά με τον τόπο παροχής των υπηρεσιών τόσο για τους υποκείμενους, όσο και για τους μη υποκείμενους στο φόρο, αλλά θα πρέπει να εφαρμόζονται ειδικές εξαιρέσεις. Οι εξαιρέσεις αυτές θα πρέπει να βασίζονται κυρίως στα ισχύοντα κριτήρια και να εκφράζουν την αρχή της φορολογίας στον τόπο κατανάλωσης, χωρίς να επιβάλλουν δυσανάλογες διοικητικές επιβαρύνσεις σε ορισμένους επιχειρηματίες.

(7) Εάν ο υποκείμενος στο φόρο λαμβάνει υπηρεσίες από πρόσωπο μη εγκατεστημένο στο ίδιο κράτος μέλος, τότε είναι υποχρεωτικός σε ορισμένες περιπτώσεις ο μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης, δηλαδή ο υποκείμενος στο φόρο θα πρέπει να υπολογίσει μόνος του το οφειλόμενο ποσό ΦΠΑ για τις εν λόγω υπηρεσίες.

(8) Προκειμένου να απλοποιηθούν οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων οι οποίες ασκούν οικονομικές δραστηριότητες σε κράτη μέλη όπου δεν έχουν την έδρα τους, θα πρέπει να προβλεφθεί καθεστώς που να τους δίνει τη δυνατότητα εγγραφής στα φορολογικά μητρώα και υποβολής περιοδικών δηλώσεων σε ένα και μόνο σημείο ηλεκτρονικής επαφής. Έως ότου θεσπισθεί το καθεστώς αυτό, θα πρέπει να χρησιμοποιείται το καθεστώς που υιοθετήθηκε για να διευκολύνει τους μη εγκατεστημένους στην Κοινότητα υποκείμενους στο φόρο να συμμορφώνονται προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.

⁽¹⁾ ΕΕ C 104 Ε της 30.4.2004, σ. 143 και γνώμη της 16ης Μαΐου 2006 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ ΕΕ C 117 της 30.4.2004, σ. 15 και ΕΕ C 195 της 18.8.2006, σ. 54.

⁽³⁾ ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2007/75/ΕΚ (ΕΕ L 346 της 29.12.2007, σ. 13).

- (9) Προκειμένου να διευκολυνθεί η ορθή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, κάθε υποκείμενος στο φόρο που διαθέτει αριθμό μητρώου ΦΠΑ θα πρέπει να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα των υποκείμενων στο φόρο και των μη υποκείμενων στο φόρο νομικών προσώπων που διαθέτουν αριθμό μητρώου ΦΠΑ, στα οποία έχει παράσχει φορολογητέες υπηρεσίες οι οποίες εμπίπτουν στο μηχανισμό αντιστροφής της επιβάρυνσης.
- (10) Μερικές από τις αλλαγές που επέρχονται ως προς τον τόπο παροχής υπηρεσιών θα μπορούσαν να έχουν σημαντική επίπτωση στον προϋπολογισμό των κρατών μελών. Για να διασφαλισθεί μια ομαλή μετάβαση, οι αλλαγές αυτές θα πρέπει να εισαχθούν σταδιακά.
- (11) Σύμφωνα με το σημείο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁽¹⁾ τα κράτη μέλη, με σκοπό ίδιο και κοινотικό συμφέρον, ενθαρρύνονται να συντάξουν τους δικούς τους πίνακες που εμφανίζουν, κατά το δυνατόν, την αντιστοιχία ανάμεσα στην παρούσα οδηγία και τα μέτρα μεταφοράς της, και να τους δημοσιοποιούν.
- (12) Η οδηγία 2006/112/EK θα πρέπει συνεπώς να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Από 1ης Ιανουαρίου 2009, η οδηγία 2006/112/EK τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 56, η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχεία ι) και ια) και της παραγράφου 2 εφαρμόζονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009.».
2. Στο άρθρο 57, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009.».
3. Στο άρθρο 59, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009 τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 58 στοιχείο β), στην περίπτωση ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο ι) και που παρέχονται προς μη υποκείμενους στο φόρο που είναι εγκατεστημένοι ή έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος, από υποκείμενο στο φόρο που έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή τη μόνιμη εγκατάσταση από την οποία παρέχονται

οι υπηρεσίες εκτός Κοινότητας ή, σε περίπτωση έλλειψης τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του εκτός της Κοινότητας.».

4. Το άρθρο 357 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 357

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014.».

Άρθρο 2

Από 1ης Ιανουαρίου 2010, η οδηγία 2006/112/EK τροποποιείται ως εξής:

1. Το κεφάλαιο 3 του τίτλου V αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Τόπος παροχής υπηρεσιών

Τμήμα 1

Ορισμοί

Άρθρο 43

Για τους σκοπούς της εφαρμογής των σχετικών με τον τόπο παροχής υπηρεσιών διατάξεων:

1. υποκείμενος στο φόρο ο οποίος ασκεί επίσης δραστηριότητες ή πραγματοποιεί συναλλαγές που δεν θεωρούνται φορολογητέες παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 θεωρείται ως υποκείμενος στο φόρο όσον αφορά όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται σε αυτόν·
2. μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο το οποίο διαθέτει αριθμό μητρώου ΦΠΑ θεωρείται ως υποκείμενος στο φόρο.

Τμήμα 2

Γενικοί κανόνες

Άρθρο 44

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών σε υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος ενεργεί υπό την ιδιότητα αυτή, είναι ο τόπος όπου το εν λόγω πρόσωπο έχει την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας. Ωστόσο, εάν οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται σε μόνιμη εγκατάσταση του υποκείμενου στο φόρο που βρίσκεται σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο όπου έχει την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας, ως τόπος παροχής των υπηρεσιών αυτών θεωρείται ο τόπος όπου βρίσκεται η μόνιμη εγκατάστασή του. Ελλείψει τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, ως τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ο τόπος της μόνιμης κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του υποκείμενου στο φόρο στον οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες.

(¹) ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

Άρθρο 45

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών σε μη υποκείμενο στο φόρο είναι ο τόπος της έδρας της οικονομικής δραστηριότητας του παρέχοντος τις υπηρεσίες. Ωστόσο, εάν οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από μόνιμη εγκατάσταση του παρόχου που βρίσκεται σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο της έδρας της οικονομικής του δραστηριότητας, ως τόπος παροχής των υπηρεσιών αυτών θεωρείται ο τόπος όπου βρίσκεται η μόνιμη αυτή εγκατάσταση. Ελλείψει τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, ως τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ο τόπος της μόνιμης κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του παρέχοντος.

Τμήμα 3**Ειδικές διατάξεις****Υποτμήμα 1****Παροχή υπηρεσιών από μεσάζοντες****Άρθρο 46**

Τόπος παροχής υπηρεσιών σε μη υποκείμενους στο φόρο από μεσάζοντα που ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό τρίτου είναι ο τόπος στον οποίο πραγματοποιήθηκε η πράξη στην οποία παρεμβαίνει ο μεσάζων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Υποτμήμα 2**Παροχή υπηρεσιών σχετικών με ακίνητα****Άρθρο 47**

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών σχετικών με ακίνητα, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών εμπειρογνομώνων και κτηματομεσιτών, της παροχής καταλύματος στον ξενοδοχειακό τομέα ή σε τομείς παρεμφερούς χαρακτήρα, όπως σε κατασκηνώσεις διακοπών ή σε τοποθεσίες που έχουν διαμορφωθεί για να χρησιμοποιηθούν ως κατασκήνωση, της παροχής του δικαιώματος χρήσης ακινήτου και της παροχής υπηρεσιών για την προετοιμασία και συντονισμό κατασκευαστικών εργασιών, όπως παραδείγματος χάριν οι υπηρεσίες αρχιτεκτόνων ή επιχειρήσεων επίβλεψης, είναι ο τόπος όπου κείται το ακίνητο.

Υποτμήμα 3**Παροχή υπηρεσιών μεταφοράς****Άρθρο 48**

Τόπος παροχής υπηρεσιών μεταφοράς επιβατών είναι ο τόπος όπου πραγματοποιείται η μεταφορά, ανάλογα με τις διανυθείσες αποστάσεις.

Άρθρο 49

Τόπος παροχής υπηρεσιών μεταφοράς αγαθών, πλην της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών προς μη υποκείμενους στο φόρο, είναι ο τόπος όπου πραγματοποιείται η μεταφορά, ανάλογα με τις διανυθείσες αποστάσεις.

Άρθρο 50

Τόπος παροχής υπηρεσιών ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών προς μη υποκείμενους στο φόρο είναι ο τόπος αναχώρησης.

Άρθρο 51

Ως “ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών” νοείται κάθε μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης βρίσκονται στα εδάφη δύο διαφορετικών κρατών μελών.

Ως “τόπος αναχώρησης” νοείται ο τόπος όπου αρχίζει πραγματικά η μεταφορά των αγαθών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι διαδρομές που πραγματοποιούνται προς τον τόπο όπου βρίσκονται τα αγαθά, και ως “τόπος άφιξης” νοείται ο τόπος όπου περατώνεται πραγματικά η μεταφορά των αγαθών.

Άρθρο 52

Τα κράτη μέλη μπορούν να μην επιβάλλουν ΦΠΑ στο τμήμα εκείνο της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών προς μη υποκείμενους στο φόρο που εκτελείται πάνω από ύδατα που δεν αποτελούν τμήμα του εδάφους της Κοινότητας.

Υποτμήμα 4

Παροχές πολιτιστικών, καλλιτεχνικών, αθλητικών, επιστημονικών, εκπαιδευτικών, ψυχαγωγικών και παρόμοιων υπηρεσιών, υπηρεσίες παρεπόμενες της μεταφοράς και πραγματογνωμοσύνες και εργασίες που αφορούν κινητά αγαθά

Άρθρο 53

Τόπος παροχής υπηρεσιών οι οποίες αφορούν πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή παρόμοιες δραστηριότητες, όπως εμπορικές και άλλες εκδόσεις, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών των διοργανωτών τέτοιων δραστηριοτήτων, καθώς και της παροχής παρεπόμενων προς τις υπηρεσίες αυτές υπηρεσιών, είναι ο τόπος στον οποίο πράγματι λαμβάνουν χώρα αυτές οι εκδηλώσεις.

Άρθρο 54

Τόπος παροχής των ακόλουθων υπηρεσιών προς μη υποκείμενους στο φόρο είναι ο τόπος στον οποίο πράγματι εκτελούνται οι υπηρεσίες αυτές:

- α) παρεπόμενες της μεταφοράς δραστηριότητες, όπως η φόρτωση, εκφόρτωση και διευθέτηση των μεταφερόμενων ειδών και παρόμοιες δραστηριότητες·
- β) πραγματογνωμοσύνες ή εργασίες που αφορούν κινητά ενσώματα αγαθά.

Υποτήμα 5**Παροχή υπηρεσιών εστιατορίου και εστίασης****Άρθρο 55**

Τόπος παροχής υπηρεσιών εστιατορίου και εστίασης (catering), άλλων από τις πράγματι εκτελούμενες επί πλοίων, αεροπλάνων ή τρένων κατά τη διάρκεια τμήματος μεταφοράς επιβατών που διενεργείται εντός της Κοινότητας, είναι ο τόπος στον οποίο πράγματι εκτελούνται οι υπηρεσίες αυτές.

Υποτήμα 6**Μίσθωση μεταφορικών μέσων****Άρθρο 56**

1. Τόπος βραχυχρόνιας μίσθωσης μεταφορικού μέσου είναι ο τόπος όπου το μεταφορικό μέσο τίθεται πράγματι στη διάθεση του πελάτη.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως “βραχυχρόνια” νοείται η συνεχής κατοχή ή χρήση μεταφορικού μέσου για διάστημα που δεν υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες, ενώ, όσον αφορά τα πλωτά μέσα, η συνεχής κατοχή ή χρήση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τις ενενήντα ημέρες.

Υποτήμα 7**Παροχή υπηρεσιών εστιατορίου και εστίασης για κατανάλωση σε πλοία, αεροσκάφη ή τρένα****Άρθρο 57**

1. Τόπος παροχής των υπηρεσιών εστιατορίων και εστίασης οι οποίες εκτελούνται πράγματι μέσα σε πλοία, αεροσκάφη ή τρένα κατά τη διάρκεια τμήματος μιας μεταφοράς επιβατών που διενεργείται εντός της Κοινότητας, είναι το σημείο αναχώρησης της μεταφοράς επιβατών.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως “τμήμα μεταφοράς επιβατών που διενεργείται εντός της Κοινότητας” νοείται το τμήμα της μεταφοράς που πραγματοποιείται, χωρίς ενδιάμεση στάση εκτός της Κοινότητας, μεταξύ του σημείου αναχώρησης και του σημείου άφιξης της μεταφοράς επιβατών.

Ως “σημείο αναχώρησης της μεταφοράς επιβατών” νοείται το πρώτο προγραμματισμένο σημείο επιβίβασης επιβατών εντός της Κοινότητας, ενδεχομένως μετά από ενδιάμεση στάση εκτός της Κοινότητας.

Ως “σημείο άφιξης της μεταφοράς επιβατών” νοείται το τελευταίο προγραμματισμένο σημείο αποβίβασης εντός της Κοινότητας επιβατών που έχουν επιβιβασθεί εντός της Κοινότητας, ενδεχομένως πριν από ενδιάμεση στάση εκτός της Κοινότητας.

Εάν πρόκειται για μεταφορά με επιστροφή, η διαδρομή της επιστροφής θεωρείται ως αυτοτελής μεταφορά.

Υποτήμα 8**Παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε μη υποκείμενους στο φόρο****Άρθρο 58**

Τόπος παροχής ηλεκτρονικά παρεχόμενων υπηρεσιών, ιδίως των προβλεπόμενων στο παράρτημα II, σε μη υποκείμενο στο φόρο ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος ή έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, από υποκείμενο στο φόρο που έχει την έδρα της επιχείρησής του εκτός της Κοινότητας ή διαθέτει μόνιμη εγκατάσταση εκτός της Κοινότητας από την οποία παρέχεται η υπηρεσία ή, ελλείψει τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του εκτός της Κοινότητας, είναι ο τόπος εγκατάστασης ή μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής του μη υποκείμενου στο φόρο.

Το γεγονός ότι ο παρέχων την υπηρεσία και ο λήπτης επικοινωνούν μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν σημαίνει υποχρεωτικά ότι πρόκειται για υπηρεσία παρεχόμενη ηλεκτρονικά.

Υποτήμα 9**Παροχή υπηρεσιών σε μη υποκείμενους στο φόρο εκτός της Κοινότητας****Άρθρο 59**

Τόπος παροχής των κατωτέρω υπηρεσιών, οι οποίες παρέχονται σε μη υποκείμενο στο φόρο ο οποίος είναι εγκατεστημένος ή έχει τη μόνιμη κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του εκτός της Κοινότητας, είναι ο τόπος στον οποίο το πρόσωπο αυτό είναι εγκατεστημένο ή έχει τη μόνιμη κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του:

α) μεταβίβαση και παραχώρηση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, δικαιωμάτων εκ διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, βιομηχανικών και εμπορικών σημάτων και άλλων παρόμοιων δικαιωμάτων·

β) διαφημιστικές υπηρεσίες·

γ) παροχή υπηρεσιών από συμβούλους, μηχανικούς, γραφεία μελετών, δικηγόρους, λογιστές και άλλες παρόμοιες υπηρεσίες, καθώς και επεξεργασία δεδομένων και παροχή πληροφοριών·

δ) ανάληψη υποχρέωσης για μη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, εν όλω ή εν μέρει, ή δικαιώματος προβλεπόμενου στο παρόν άρθρο·

ε) τραπεζικές, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές εργασίες, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών αντασφάλισης, με εξαίρεση τη μίσθωση χρηματοθυρίδων·

στ) διάθεση προσωπικού·

ζ) μίσθωση ενσώματων κινητών αγαθών, με εξαίρεση όλα τα μεταφορικά μέσα·

η) παροχή πρόσβασης στα συστήματα διανομής φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και μεταφοράς ή διοχέτευσης μέσω των συστημάτων αυτών και παροχή άλλων υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με αυτές·

θ) τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες·

ι) ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες·

ια) ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες και ιδίως εκείνες που προβλέπονται στο παράρτημα II.

Το γεγονός ότι ο παρέχων την υπηρεσία και ο λήπτης επικοινωνούν μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν σημαίνει υποχρεωτικά ότι πρόκειται για υπηρεσία παρεχόμενη ηλεκτρονικά.

Υποτήμα 10

Πρόληψη της διπλής φορολογίας ή της μη φορολογίας

Άρθρο 59α

Για την αποφυγή διπλής φορολογίας, μη φορολόγησης ή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη μπορούν, όσον αφορά τις υπηρεσίες των οποίων ο τόπος παροχής διέπεται από τα άρθρα 44, 45, 56 και 59, να θεωρούν ότι:

α) ο τόπος παροχής μιας ή και όλων αυτών των υπηρεσιών, ο οποίος βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας, βρίσκεται εκτός της Κοινότητας, όταν η πραγματική χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση των υπηρεσιών πραγματοποιείται εκτός της Κοινότητας·

β) ο τόπος παροχής μιας ή και όλων αυτών των υπηρεσιών, ο οποίος βρίσκεται εκτός της Κοινότητας, βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας, όταν η πραγματική χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση των υπηρεσιών πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας.

Ωστόσο, η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται στις ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες, όταν οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται σε μη υποκείμενους στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της Κοινότητας.

Άρθρο 59β

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 59α στοιχείο β) στις τηλεπικοινωνιακές και ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες, που προβλέπονται στο άρθρο 59 πρώτο εδάφιο στοιχείο ι), που παρέχονται σε μη υποκείμενο στο φόρο ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος ή έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, από υποκείμενο στο φόρο που έχει την έδρα της επιχείρησής του εκτός της Κοινότητας ή διαθέτει μόνιμη εγκατάσταση εκτός της Κοινότητας από την οποία παρέχεται η υπηρεσία ή, ελλείψει τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του εκτός της Κοινότητας.».

2. Στο άρθρο 98 παράγραφος 2, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι μειωμένοι συντελεστές δεν εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες.».

3. Η εισαγωγική πρόταση του άρθρου 170 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Κάθε υποκείμενος στο φόρο ο οποίος, κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας 86/560/ΕΟΚ (*), του άρθρου 2 σημείο 1 και του άρθρου 3 της οδηγίας 2008/9/ΕΚ (**) και του άρθρου 171 της παρούσας οδηγίας, δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιεί αγορές αγαθών και υπηρεσιών ή εισαγωγές αγαθών που επιβαρύνονται με ΦΠΑ, δικαιούται επιστροφή του φόρου αυτού στο μέτρο που τα αγαθά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται για τις εξής πράξεις:

(*) Δέκατη τρίτη οδηγία 86/560/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 1986, για την εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — τρόπος επιστροφής του φόρου προστιθέμενης αξίας στους υποκείμενους στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένοι σε έδαφος της Κοινότητας (ΕΕ L 326 της 21.11.1986, σ. 40).

(**) Οδηγία 2008/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2008, για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων σχετικά με την επιστροφή του φόρου προστιθέμενης αξίας που προβλέπεται στην οδηγία 2006/112/ΕΚ σε υποκείμενους στο φόρο μη εγκατεστημένους στο κράτος μέλος επιστροφής αλλά εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος (ΕΕ L 44 της 20.2.2008, σ. 23).».

4. Το άρθρο 171 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η επιστροφή του ΦΠΑ στους υποκείμενους στο φόρο, που δεν είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος όπου πραγματοποιούν αγορές αγαθών και υπηρεσιών ή εισαγωγές αγαθών που επιβαρύνονται με φόρο, αλλά είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος, πραγματοποιείται σύμφωνα με τις λεπτομερείς διαδικασίες που προβλέπονται από την οδηγία 2008/9/ΕΚ.».

β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η οδηγία 86/560/ΕΟΚ δεν εφαρμόζεται:

α) σε ποσά ΦΠΑ τα οποία σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους επιστροφής έχουν εσφαλμένα τιμολογηθεί·

β) σε ποσά ΦΠΑ που έχουν τιμολογηθεί για παραδόσεις αγαθών που απαλλάσσονται ή μπορούν να απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με το άρθρο 138 ή το άρθρο 146 παράγραφος 1 στοιχείο β).».

5. Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 171α:

«Άρθρο 171α

Τα κράτη μέλη μπορούν, αντί να χορηγούν επιστροφή ΦΠΑ σύμφωνα με τις οδηγίες 86/560/ΕΟΚ ή 2008/9/ΕΚ που αφορά παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών σε υποκείμενο στο φόρο, για τις οποίες ο υποκείμενος στο φόρο είναι υπόχρεος για την καταβολή του φόρου σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 197 ή 199, να επιτρέπουν την έκπτωση του φόρου αυτού, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 168. Οι ισχύοντες περιορισμοί σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 86/560/ΕΟΚ, μπορούν να διατηρηθούν.

Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εξαιρούν τον υποκείμενο στο φόρο που είναι υπόχρεος για την καταβολή του φόρου από τη διαδικασία επιστροφής του φόρου σύμφωνα με τις οδηγίες 86/560/ΕΟΚ ή 2008/9/ΕΚ.».

6. Στο τμήμα 1 του κεφαλαίου 1 του τίτλου XI προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 192α:

«Άρθρο 192α

Για την εφαρμογή του παρόντος τμήματος, ένας υποκείμενος στο φόρο που έχει μόνιμη εγκατάσταση στο έδαφος του κράτους μέλους όπου οφείλεται ο φόρος, θεωρείται ως υποκείμενος στο φόρο μη εγκατεστημένος εντός του εν λόγω κράτους μέλους όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) πραγματοποιεί φορολογητέα παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών στο κράτος μέλος αυτό·

β) η ενδεχόμενη εγκατάσταση που ο προμηθευτής ή ο παρέχων διατηρεί στο κράτος μέλος αυτό δεν παρεμβαίνει στην εν λόγω παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών.».

7. Το άρθρο 196 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 196

Ο ΦΠΑ οφείλεται από τον υποκείμενο στο φόρο ή από το μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο που διαθέτει αριθμό

μητρώου ΦΠΑ, προς τον οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες που καλύπτονται από το άρθρο 44, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από υποκείμενο στο φόρο μη εγκατεστημένο στο εσωτερικό του εν λόγω κράτους μέλους.».

8. Στο άρθρο 214 προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία:

«δ) κάθε υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος λαμβάνει στο αντίστοιχο έδαφός τους, υπηρεσίες για τις οποίες είναι υπόχρεος για την καταβολή του ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 196·

ε) κάθε υποκείμενος στο φόρο, εγκατεστημένος στο αντίστοιχο έδαφός τους, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες εντός του εδάφους άλλου κράτους μέλους, για τις οποίες υπόχρεος για την καταβολή του ΦΠΑ είναι αποκλειστικά ο λήπτης σύμφωνα με το άρθρο 196.».

9. Το άρθρο 262 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 262

Κάθε υποκείμενος στο φόρο που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ οφείλει να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα με τα ακόλουθα:

α) τους αποκτώντες που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, στους οποίους παρέδωσε αγαθά με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο γ)·

β) τα πρόσωπα που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, στα οποία παρέδωσε αγαθά που είχε αποκτήσει στο πλαίσιο των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων σύμφωνα με το άρθρο 42·

γ) τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα και τα μη υποκείμενα στο φόρο νομικά πρόσωπα που διαθέτουν αριθμό μητρώου ΦΠΑ, στα οποία έχει παράσχει υπηρεσίες, εκτός των υπηρεσιών που απαλλάσσονται από την καταβολή ΦΠΑ στο κράτος μέλος στο οποίο είναι φορολογητέα η συναλλαγή, και για τις οποίες ο λήπτης των υπηρεσιών είναι υπόχρεος για την καταβολή του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 196.».

10. Στο άρθρο 264, η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

α) τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ που ο υποκείμενος στο φόρο διαθέτει στο κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να υποβληθεί ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας, με τον οποίο έχει πραγματοποιήσει παραδόσεις αγαθών σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 138 παράγραφος 1 ή παροχές φορολογούμενων υπηρεσιών σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 44·

β) ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ τον οποίο διαθέτει κάθε αγοραστής αγαθών ή κάθε λήπτης υπηρεσιών σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο πρέπει να υποβληθεί ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας και βάσει του οποίου του παραδόθηκαν τα αγαθά ή του παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες»·

β) το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) για κάθε έναν αγοραστή αγαθών ή λήπτη υπηρεσιών, τη συνολική αξία των παραδόσεων αγαθών και τη συνολική αξία των παροχών υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν από τον υποκείμενο στο φόρο».

11. Το άρθρο 358 τροποποιείται ως εξής:

α) το σημείο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. “ηλεκτρονικές υπηρεσίες” και “ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες”: οι υπηρεσίες που προβλέπονται στο άρθρο 59 πρώτο εδάφιο στοιχείο ια),»·

β) το σημείο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. “κράτος μέλος κατανάλωσης”: το κράτος μέλος στο οποίο θεωρείται ότι πραγματοποιείται η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 58»,·

12. Στο παράρτημα II, ο τίτλος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 58 ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ια) ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 59».

Άρθρο 3

Από 1ης Ιανουαρίου 2011, τα άρθρα 53 και 54 της οδηγίας 2006/112/EK αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 53

Τόπος παροχής υπηρεσιών που αφορούν την πρόσβαση σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή συναφείς εκδηλώσεις, όπως είναι οι εμπορικές και άλλες εκθέσεις, καθώς και παρεπόμενων υπηρεσιών σχετικά με την πρόσβαση, που παρέχονται σε υποκείμενους στο φόρο, είναι ο τόπος στον οποίο πράγματι λαμβάνουν χώρα αυτές οι εκδηλώσεις.

Άρθρο 54

1. Τόπος παροχής υπηρεσιών οι οποίες αφορούν πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή παρόμοιες δραστηριότητες, όπως εμπορικές και άλλες εκθέσεις, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών των διοργανωτών τέτοιων δραστηριοτήτων, καθώς και παροχής παρεπόμενων προς

τις υπηρεσίες αυτές υπηρεσιών, που παρέχονται σε μη υποκείμενους στο φόρο, είναι ο τόπος στον οποίο πράγματι λαμβάνουν χώρα αυτές οι εκδηλώσεις.

2. Τόπος παροχής των ακόλουθων υπηρεσιών προς μη υποκείμενους στο φόρο είναι ο τόπος στον οποίο πράγματι εκτελούνται οι υπηρεσίες αυτές:

α) παρεπόμενες της μεταφοράς δραστηριότητες, όπως η φόρτωση, εκφόρτωση και διευθέτηση των μεταφερόμενων ειδών και παρόμοιες δραστηριότητες·

β) πραγματογνωμοσύνες ή εργασίες που αφορούν κινητά ενσώματα αγαθά.».

Άρθρο 4

Από 1ης Ιανουαρίου 2013, η παράγραφος 2 του άρθρου 56 της οδηγίας 2006/112/EK αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τόπος μίσθωσης, εκτός από τη βραχυχρόνια μίσθωση, μεταφορικού μέσου σε μη υποκείμενο στο φόρο, είναι ο τόπος εγκατάστασης ή μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής του λήπτη.

Στην περίπτωση ωστόσο σκάφους αναψυχής που μισθώνεται σε μη υποκείμενο στο φόρο, εκτός από τη βραχυχρόνια μίσθωση, τόπος μίσθωσης είναι ο τόπος που το σκάφος αναψυχής τίθεται πράγματι στη διάθεση του λήπτη, όταν ο παρέχων παρέχει πράγματι την υπηρεσία αυτή από την έδρα της επιχείρησής του ή από μία μόνιμη εγκατάσταση που βρίσκεται στον τόπο αυτόν.

3. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, ως “βραχυχρόνια” νοείται η συνεχής κατοχή ή χρήση του μεταφορικού μέσου για διάστημα που δεν υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες, ενώ, όσον αφορά τα πλωτά μέσα, η συνεχής κατοχή ή χρήση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τις ενενήντα ημέρες.».

Άρθρο 5

Από 1ης Ιανουαρίου 2015, η οδηγία 2006/112/EK τροποποιείται ως εξής:

1. Στον τίτλο V κεφάλαιο 3 τμήμα 3, το υποτμήμα 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Υποτμήμα 8

Παροχή τηλεπικοινωνιακών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε μη υποκείμενους στο φόρο

Άρθρο 58

Τόπος παροχής των ακόλουθων υπηρεσιών σε μη υποκείμενο στο φόρο είναι ο τόπος εγκατάστασης ή μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής αυτού του προσώπου:

α) τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες·

β) ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες·

γ) ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες και ιδίως εκείνες που προβλέπονται στο παράρτημα II.

Το γεγονός ότι ο παρέχων την υπηρεσία και ο λήπτης επικοινωνούν μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δε σημαίνει υποχρεωτικά ότι πρόκειται για υπηρεσία παρεχόμενη ηλεκτρονικά.»

2. Στο άρθρο 59, διαγράφονται τα στοιχεία θ), ι) και ια) του πρώτου εδαφίου και το δεύτερο εδάφιο.

3. Το άρθρο 59α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 59α

Για την αποφυγή διπλής φορολογίας, μη φορολόγησης ή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη μπορούν, όσον αφορά τις υπηρεσίες των οποίων ο τόπος παροχής διέπεται από τα άρθρα 44, 45, 56, 58 και 59, να θεωρούν ότι:

α) ο τόπος παροχής μιας ή όλων αυτών των υπηρεσιών, ο οποίος βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας, βρίσκεται εκτός της Κοινότητας, όταν η πραγματική χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση των υπηρεσιών πραγματοποιείται εκτός της Κοινότητας·

β) ο τόπος παροχής μιας ή όλων αυτών των υπηρεσιών, ο οποίος βρίσκεται εκτός της Κοινότητας, βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας, όταν η πραγματική χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση των υπηρεσιών πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας.»

4. Το άρθρο 59β καταργείται.

5. Στο άρθρο 204 παράγραφος 1, το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εντούτοις, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εφαρμόζουν την επιλογή που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο στους υποκείμενους στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της Κοινότητας, όπως ορίζονται στο σημείο 1 του άρθρου 358α, οι οποίοι έχουν επιλέξει το ειδικό καθεστώς των τηλεπικοινωνιακών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών ή ηλεκτρονικών υπηρεσιών.»

6. Στον τίτλο XII, η επικεφαλίδα του κεφαλαίου 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Ειδικά καθεστώτα για μη εγκατεστημένους υποκείμενους στο φόρο που παρέχουν τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενους στο φόρο».

7. Το άρθρο 357 καταργείται.

8. Το άρθρο 358 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 358

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου και με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, νοούνται ως:

1. “τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες” και “ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες”, οι υπηρεσίες που προβλέπονται στο άρθρο 58 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β)·

2. “ηλεκτρονικές υπηρεσίες” και “ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες”, οι υπηρεσίες που προβλέπονται στο άρθρο 58 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)·

3. “κράτος μέλος κατανάλωσης”, το κράτος μέλος στο οποίο θεωρείται ότι πραγματοποιείται η παροχή των τηλεπικοινωνιακών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών ή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 58·

4. “δήλωση ΦΠΑ”, η δήλωση που περιλαμβάνει τις απαραίτητες πληροφορίες για τον προσδιορισμό του ποσού του ΦΠΑ που οφείλεται σε κάθε κράτος μέλος.»

9. Στον τίτλο XII κεφάλαιο 6, η επικεφαλίδα του τμήματος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Ειδικό καθεστώς για τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται από υποκείμενους στο φόρο μη εγκατεστημένους εντός της Κοινότητας».

10. Στον τίτλο XII κεφάλαιο 6 τμήμα 2 προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 358α:

«Άρθρο 358α

Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος και με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, νοούνται ως:

1. “μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο”, ο υποκείμενος στο φόρο που δεν διατηρεί την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ούτε μόνιμη εγκατάσταση στο έδαφος της Κοινότητας και ο οποίος δεν απαιτείται να διαθέτει γι’ άλλο λόγο αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ·
 2. “κράτος μέλος εγγραφής”, το κράτος μέλος το οποίο επιλέγει ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο για να δηλώσει την έναρξη των δραστηριοτήτων του ως υποκείμενου στο φόρο στο έδαφος της Κοινότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τμήματος.»
11. Τα άρθρα 359 έως 365 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 359

Τα κράτη μέλη επιτρέπουν σε κάθε μη εγκατεστημένο υποκείμενο στο φόρο ο οποίος παρέχει τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενο στο φόρο, που είναι εγκατεστημένος ή έχει τον τόπο της κατοικίας του ή της συνήθους διαμονής του σε κράτος μέλος, να χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς. Το εν λόγω ειδικό καθεστώς ισχύει για όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται με τον τρόπο αυτό εντός της Κοινότητας.

Άρθρο 360

Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται να γνωστοποιεί στο κράτος μέλος εγγραφής την έναρξη των δραστηριοτήτων του, ως υποκείμενου στο φόρο, την παύση ή τη μεταβολή αυτών κατά τρόπο ώστε να μην πληροί πλέον τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την υπαγωγή του στο παρόν ειδικό καθεστώς. Η γνωστοποίηση αυτή πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 361

1. Οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχει ο μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο προς το κράτος μέλος εγγραφής, όταν αρχίζει τη φορολογητέα δραστηριότητά του, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) ονοματεπώνυμο·
- β) ταχυδρομική διεύθυνση·
- γ) ηλεκτρονικές διευθύνσεις καθώς και ιστοσελίδες του Διαδικτύου·
- δ) τυχόν εθνικό αριθμό φορολογικού μητρώου·
- ε) δήλωση ότι δεν διαθέτει αριθμό ΦΠΑ εντός της Κοινότητας.

2. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο κοινοποιεί στο κράτος μέλος εγγραφής κάθε τυχόν αλλαγή των πληροφοριακών στοιχείων που έχει γνωστοποιήσει.

Άρθρο 362

Το κράτος μέλος εγγραφής χορηγεί στο μη εγκατεστημένο στην Κοινότητα υποκείμενο στο φόρο ατομικό αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ και του κοινοποιεί με ηλεκτρονικά μέσα τον αριθμό που του χορηγήθηκε. Τα κράτη μέλη κατάναλωσης, στηριζόμενα στις πληροφορίες βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκε η εγγραφή, μπορούν να χρησιμοποιούν δικά τους συστήματα εγγραφής.

Άρθρο 363

Το κράτος μέλος εγγραφής διαγράφει τον μη εγκατεστημένο στην Κοινότητα υποκείμενο στο φόρο από το φορολογικό μητρώο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν το εν λόγω πρόσωπο γνωστοποιήσει στο κράτος μέλος ότι δεν παρέχει πλέον τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες·
- β) εάν μπορεί με άλλο τρόπο να συναχθεί ότι η φορολογητέα του δραστηριότητα έχει τερματισθεί·
- γ) εάν ο υποκείμενος δεν πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την υπαγωγή του στο παρόν ειδικό καθεστώς·
- δ) εάν συστηματικά δεν συμμορφώνεται προς τους κανόνες που διέπουν το ειδικό αυτό καθεστώς.

Άρθρο 364

Ο μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο υποβάλλει με ηλεκτρονικά μέσα, στο κράτος μέλος εγγραφής, δήλωση ΦΠΑ για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, είτε έχουν παρασχεθεί τηλεοπτικές, ραδιοφωνικές, τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες είτε όχι. Η δήλωση υποβάλλεται εντός είκοσι ημερών από το τέλος της φορολογικής περιόδου την οποία καλύπτει η δήλωση.

Άρθρο 365

Στη δήλωση ΦΠΑ αναγράφεται ο αριθμός φορολογικού μητρώου και, για κάθε κράτος μέλος κατάναλωσης στο οποίο οφείλεται ΦΠΑ, η συνολική αξία, χωρίς ΦΠΑ, των παροχών τηλεπικοινωνιακών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη φορολογική περίοδο και το συνολικό για κάθε συντελεστή ποσό του αντίστοιχου φόρου. Πρέπει επίσης να αναφέρονται στη δήλωση οι ισχύοντες φορολογικοί συντελεστές και το συνολικό ποσό του φόρου που οφείλεται.»

12. Η παράγραφος 1 του άρθρου 366 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η δήλωση ΦΠΑ συμπληρώνεται σε ευρώ.

Τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ μπορούν να απαιτούν τη συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ στο εθνικό τους νόμισμα. Εάν η παροχή υπηρεσιών έχει πραγματοποιηθεί σε άλλα νομίσματα, κατά τη συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ, ο μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο χρησιμοποιεί τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει την τελευταία ημέρα της φορολογικής περιόδου.».

13. Τα άρθρα 367 και 368 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 367

Ο μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο καταβάλλει το φόρο προστιθέμενης αξίας, με αναφορά στη σχετική δήλωση ΦΠΑ, συγχρόνως με την υποβολή της δήλωσης, και το αργότερο κατά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης.

Η καταβολή γίνεται σε τραπεζικό λογαριασμό σε ευρώ που ορίζεται από το κράτος μέλος εγγραφής. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ μπορούν να απαιτούν να γίνεται η καταβολή σε τραπεζικό λογαριασμό στο νόμισμά τους.

Άρθρο 368

Ο μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο ο οποίος χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς δεν εκπίπτει κανένα ποσό ΦΠΑ με βάση το άρθρο 168 της παρούσας οδηγίας. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 86/560/ΕΟΚ, στον εν λόγω υποκείμενο στο φόρο επιστρέφεται ο φόρος σύμφωνα με την προαναφερθείσα οδηγία. Το άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 3 και το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 86/560/ΕΟΚ δεν εφαρμόζονται στις επιστροφές που σχετίζονται με τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές και ηλεκτρονικές υπηρεσίες οι οποίες καλύπτονται από το ειδικό αυτό καθεστώς.».

14. Η παράγραφος 1 του άρθρου 369 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Ο μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται να καταχωρίζει στα λογιστικά βιβλία τις πράξεις που υπάγονται στο παρόν ειδικό καθεστώς. Οι καταχωρίσεις αυτές πρέπει να είναι αρκετά λεπτομερείς, ώστε να επιτρέπουν στις φορολογικές αρχές του κράτους μέλους καταπόνησης να επαληθεύουν την ακρίβεια της δήλωσης ΦΠΑ.».

15. Στο κεφάλαιο 6 του τίτλου XII, προστίθεται το ακόλουθο τμήμα 3:

«Τμήμα 3

Ειδικό καθεστώς για τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται από υποκείμενους στο φόρο εγκατεστημένους εντός της Κοινότητας αλλά μη εγκατεστημένους στο κράτος μέλος κατανάλωσης

Άρθρο 369α

Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος και με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, θεωρούνται ως:

1. “υποκείμενος στο φόρο μη εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης”, υποκείμενος στο φόρο που έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή μόνιμη εγκατάσταση εντός της Κοινότητας αλλά δεν έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του, ούτε μόνιμη εγκατάσταση στο έδαφος του κράτους μέλους κατανάλωσης·
2. “κράτος μέλος εγγραφής”, το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του υποκείμενου στο φόρο ή, εάν η έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας δεν βρίσκεται στην Κοινότητα, το κράτος μέλος όπου έχει μόνιμη εγκατάσταση.

Στην περίπτωση που ο υποκείμενος στο φόρο δεν έχει την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας στην Κοινότητα αλλά έχει περισσότερες από μία μόνιμες εγκαταστάσεις στην Κοινότητα, κράτος μέλος εγγραφής είναι το κράτος μέλος με μόνιμη εγκατάσταση στο οποίο ο υποκείμενος στο φόρο δηλώνει ότι θα κάνει χρήση αυτού του ειδικού καθεστώτος. Ο υποκείμενος στο φόρο δεσμεύεται από αυτή την απόφαση για το συγκεκριμένο ημερολογιακό έτος και για τα δύο επόμενα ημερολογιακά έτη.

Άρθρο 369β

Τα κράτη μέλη επιτρέπουν σε κάθε υποκείμενο στο φόρο μη εγκατεστημένο στο κράτος μέλος κατανάλωσης ο οποίος παρέχει τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος ή έχει τον τόπο της κατοικίας του ή της συνήθους διαμονής του σε κράτος μέλος, να χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς. Το εν λόγω ειδικό καθεστώς εφαρμόζεται για όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται με τον τρόπο αυτό εντός της Κοινότητας.

Άρθρο 369γ

Ο μη εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται να γνωστοποιεί στο κράτος μέλος εγγραφής την έναρξη των δραστηριοτήτων του που υπάγονται στο ειδικό αυτό καθεστώς, ως υποκείμενος στο φόρο, την παύση και τη μεταβολή αυτών κατά τρόπο ώστε να μην πληροί πλέον τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την υπαγωγή του στο παρόν ειδικό καθεστώς. Η γνωστοποίηση αυτή πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 369δ

Ο υποκείμενος στο φόρο που χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς εγγράφεται, για φορολογητέες συναλλαγές στο πλαίσιο αυτού του καθεστώτος, μόνον στο κράτος μέλος εγγραφής. Προς το σκοπό αυτό, το κράτος μέλος χρησιμοποιεί τον προσωπικό αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ που έχει ήδη χορηγηθεί στον υποκείμενο στο φόρο όσον αφορά τις υποχρεώσεις του στα πλαίσια του εσωτερικού συστήματος.

Τα κράτη μέλη κατανάλωσης, στηριζόμενα στις πληροφορίες βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκε η εγγραφή, μπορούν να χρησιμοποιούν δικά τους συστήματα εγγραφής.

Άρθρο 369ε

Το κράτος μέλος εγγραφής εξαιρεί τον υποκείμενο σε φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης από το ειδικό καθεστώς στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν το εν λόγω πρόσωπο κοινοποιήσει ότι δεν παρέχει πλέον τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες·
- β) εάν μπορεί με άλλο τρόπο να συναχθεί ότι οι φορολογητέες του δραστηριότητες που υπάγονται στο ειδικό αυτό καθεστώς έχουν τερματισθεί·
- γ) εάν ο υποκείμενος δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που είναι αναγκαίες για την υπαγωγή του στο παρόν ειδικό καθεστώς·
- δ) εάν συστηματικά δεν συμμορφώνεται προς τους κανόνες που αφορούν το ειδικό αυτό καθεστώς.

Άρθρο 369στ

Ο υποκείμενος στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης υποβάλλει με ηλεκτρονικό τρόπο, στο κράτος μέλος εγγραφής, δήλωση φόρου προστιθεμένης αξίας για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, είτε έχουν παρασχεθεί τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες είτε όχι. Η δήλωση υποβάλλεται εντός είκοσι ημερών από το τέλος της φορολογικής περιόδου την οποία καλύπτει η δήλωση.

Άρθρο 369ζ

Στη δήλωση ΦΠΑ αναγράφεται ο αριθμός φορολογικού μητρώου που προβλέπεται στο άρθρο 369δ και, για κάθε κράτος μέλος κατανάλωσης στο οποίο οφείλεται ΦΠΑ, η συνολική αξία, χωρίς ΦΠΑ, των παροχών τηλεπικοινωνιακών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη φορολογική περίοδο και το συνολικό για κάθε συντελεστή ποσό του αντίστοιχου φόρου. Πρέπει επίσης να αναφέρονται στη δήλωση οι ισχύοντες συντελεστές ΦΠΑ και το συνολικό ποσό του ΦΠΑ που οφείλεται.

Εάν ο υποκείμενος στο φόρο έχει μία ή περισσότερες μόνιμες εγκαταστάσεις εκτός από εκείνη που έχει στο κράτος μέλος εγγραφής από τις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες, στη δήλωση ΦΠΑ, πέραν των πληροφοριών που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο, αναγράφεται επιπλέον η συνολική αξία των τηλεπικοινωνιακών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών ή ηλεκτρονικών υπηρεσιών που υπάγονται στο παρόν ειδικό καθεστώς, για κάθε κράτος μέλος στο οποίο ο υποκείμενος στο φόρο έχει εγκατάσταση, μαζί με τον ατομικό αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ή τον αριθμό φορολογικής εγγραφής της εγκατάστασης αυτής, και κατά κράτος μέλος κατανάλωσης.

Άρθρο 369η

1. Η δήλωση ΦΠΑ συμπληρώνεται σε ευρώ.

Τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ μπορούν να απαιτούν τη συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ στο εθνικό τους νόμισμα. Εάν η παροχή υπηρεσιών έχει πραγματοποιηθεί σε άλλα νομίσματα, κατά τη συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ, ο υποκείμενος στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης χρησιμοποιεί τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει την τελευταία ημέρα της φορολογικής περιόδου.

2. Η μετατροπή γίνεται σύμφωνα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα την ημέρα εκείνη ή, εάν δεν υπήρξε δημοσίευση τη συγκεκριμένη ημέρα, τις ισοτιμίες της επόμενης ημέρας δημοσίευσης.

Άρθρο 369θ

Ο υποκείμενος στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης καταβάλλει το φόρο προστιθεμένης αξίας, με αναφορά στη σχετική δήλωση ΦΠΑ, συγχρόνως με την υποβολή της δήλωσης, και το αργότερο κατά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης.

Η καταβολή γίνεται σε τραπεζικό λογαριασμό σε ευρώ που ορίζεται από το κράτος μέλος εγγραφής. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ μπορούν να απαιτούν να γίνεται η καταβολή σε τραπεζικό λογαριασμό στο νόμισμά τους.

Άρθρο 369ι

Ο υποκείμενος στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης ο οποίος χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς δεν εκπίπτει κανένα ποσό ΦΠΑ εισρών, όσον αφορά τις δραστηριότητές του που υπάγονται σε αυτό το καθεστώς, με βάση το άρθρο 168 της παρούσας οδηγίας. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 σημείο 1 και το άρθρο 3 της οδηγίας 2008/9/EK, στον εν λόγω υποκείμενο στο φόρο επιστρέφεται ο φόρος σύμφωνα με την οδηγία αυτή.

Εάν ο υποκείμενος στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης και ο οποίος χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς ασκεί επίσης στο κράτος μέλος κατανάλωσης δραστηριότητες μη υπαγόμενες σε αυτό το καθεστώς ως προς τις οποίες υποχρεούνται να διαθέτει αριθμό μητρώου ΦΠΑ, εκπίπτει το ΦΠΑ, που αφορά τις φορολογούμενες δραστηριότητές του που υπάγονται στο παρόν ειδικό καθεστώς, με τη δήλωση ΦΠΑ την οποία υποβάλλει σύμφωνα με το άρθρο 250.

Άρθρο 369ια

1. Ο υποκείμενος στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος κατανάλωσης υποχρεούται να καταχωρίζει στα λογιστικά βιβλία τις πράξεις που υπάγονται στο παρόν ειδικό καθεστώς. Οι καταχωρίσεις αυτές πρέπει να είναι αρκετά λεπτομερείς, ώστε να επιτρέπουν στις φορολογικές αρχές του κράτους μέλους κατανάλωσης να επαληθεύουν την ακρίβεια της δήλωσης ΦΠΑ.

2. Οι καταχωρίσεις της παραγράφου 1 πρέπει να διατίθενται, έπειτα από αίτηση, με ηλεκτρονικά μέσα, στο κράτος μέλος κατανάλωσης και στο κράτος μέλος εγγραφής.

Οι καταχωρίσεις αυτές διαφυλάσσονται για διάστημα δέκα ετών, το οποίο αρχίζει από τις 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η πράξη.».

16. Η επικεφαλίδα του παραρτήματος II αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 58 ΠΡΩΤΟ ΕΔΑΦΙΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ γ)».

Άρθρο 6

Η Επιτροπή θα υποβάλει, πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2014, έκθεση σχετικά με τη δυνατότητα αποτελεσματικής εφαρμογής

του κανόνα που θεσπίζεται στο άρθρο 5 όσον αφορά την παροχή τηλεπικοινωνιακών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών και ηλεκτρονικά παρεχόμενων υπηρεσιών σε μη υποκείμενους στο φόρο και σχετικά με το κατά πόσον ο κανόνας αυτός θα αντιστοιχεί ακόμη στην εφαρμοζόμενη, κατά το χρόνο αυτό, γενική πολιτική όσον αφορά τον τόπο παροχής των υπηρεσιών.

Άρθρο 7

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με τα άρθρα 1 έως 5 της παρούσας οδηγίας από τις αντίστοιχες ημερομηνίες που προβλέπονται στις διατάξεις αυτές. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις ανωτέρω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 8

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 9

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2008.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. BAJUK